

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiuri 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Pregătirile Rusiei.

Sibiu, 13 Martie n.

E lucru curios, că toate statele accentuiază mereu, — prin bărbătii lor dela conducere, — că stau în raporturi bune și prietenești cu toată lumea, și că un scop au înaintea ochilor: menținerea păcii, în realitate însă toate fac pregătiri și fac cheltuieli enorme, ca și cum s'ar afla în ajunul isbucnirii răsboiului. Si de ani de zile merge tot așa: statele vreau pace, dar să pregătesc de răsboiu, fără ași mai bate cineva capul, că oare mai pot suporta bietele popoare enormele cheltuieli, pe cari le reclamă neintreruptele pregătiri de răsboiu?

Acum de nou s'a ivit pe orizont primejdia răsboiului, și încă a unui răsboiu mare, și de nou să fac cheltuieli colosale pentru a sta gata de răsboiu statele interesate. E vorba de Rusia, care are de gând să facă acum, în primăvară, o mobilisare generală de probă, o paradă militară, care costă cel puțin un sfert de miliard; iar lumea ceealaltă e îngrijorată, pentru că presupune, și poate că nu fără temeu, că Rusia nu va face mobilisarea aceasta numai din întrecere, de paradă, ca lux, ci cu un scop oarecare, iar scopul nu poate fi altul, decât răsboiu cu Austro-Ungaria, cu care de mult Rusia are ce are, și eventual și cu Germania.

Cumcă în Rusia se fac mari pregătiri pentru a se pune armata în stare neesceptabilă de răsboiu, e lucru știut de toată lumea. Rusia a făcut doară acum de curând un mare împrumut în Francia, pentru scopuri militare. Iar știrile din urmă, venite pe căi cam ascunse din Petersburg, ne spun, că Țarul a ordonat, ca numărul soldaților activi se fie urcat cu 400 mil. Numărul corporurilor de armată apoi s'a urcat la 40, iar armatura Rusiei e nouă și modernă. Va avea dreptate deci țiarul berlinez *«Kölnische Zeitung»*, care nu de mult scria, că «dacă Austro-Ungaria și Germania nu au fost atacate anul trecut de Rusia (pe vremea răsboiului balcanic) este a se atribui numai faptului, că armata rusă nu era înzestrată cu un număr suficient de tunuri grele». Astăzi însă le are, și poate să înceapă răsboiu.

Din felul cum sunt dislocate corpurile de armată rusești, deduce apoi tot țiarul acesta, că «pregătirile Rusiei sunt îndreptate în contra Germaniei». Lucru care păna acum doi ani nu se știa, dar acum se spune pe față și în publicațiunile oficiale rusești, că Rusia se pregătește în contra Germaniei!»

De ce? Poate pentru Poloni? Căci la timpul său Polonia, cum se știe, a fost împărțită în trei părți. O parte a luat-o Germania, alta Austria și a treia Rusia. Polonilor din Rusia le-a promis acum țarul un vicerească polon. Vrea deci Rusia să cucerească dela Germania și dela Austro-Ungaria și celelalte două părți ale vecinei Polonii, spre a le împreuna earashi, dând

viață nouă vechiului regat polon, pus însă de astădată, firește, sub suveranitatea Rusiei? Cine poate să știe?!

La tot casul Rusia își are plănurile sale, dela cari nu se va abate, nici în urma amenințărilor cari îi se trimit dela Berlin, de unde i-a mers vorba, prin coloanele altui ziar mare de acolo, *«Berliner Tageblatt»*, că sistemul întrebuiștat de Rusia în timpul din urmă a devenit intolerabil și că Germania va trebui să-și spună cuvântul: «Până aci, și mai departe nu». Guvernele și popoarele din centrul Europei trebuie să înțeleagă, că măsura răbdării și a concesiunilor s'a implinit, că trebuie să răspundă printr'un protest împotriva uneltilor rusești, și cu hotărârea fermă de a recurge eventual la arme. Aceasta e singura politică, ce poate garanta pacea. Germania, grație solvabilității sale va mai putea suporta această situație!.. scrie ziarul numit. Si ca să se doveadească, cumcă are puțină de a suporta situația, guvernul german va cere în curând votarea unui credit de 500 milioane dela parlament, pentru scopuri militare, și vorba e, ca și dela delegațiunile noastre, cari se vor întruni în Aprilie în Budapesta, să-se ceară votarea de noi credite militare, în sumă de 300 milioane. Dar vecinicele acestea credite militare, și vecinicele pregătiri de răsboiu, pentru a se garanta și menținea pacea, vor trebui să aducă odată popoarele împovărate la gândul, că decât necontentit cu frica în oase și cu mâna în ouzunar, pentru a da toată agoniseala pe seama armatei, n-ar fi oare mai bine să vină răsboiu, ca să se sfârșască odată sarcinile militare, devenite întru adevăr insuporabile?

Listele electorale. Ministrul de interne a înțeles să se recunoască dreptul și să se dea posibilitatea prin instituțiuni, ca poporul român în toate fazele instrucțiunii publice să se poată cultiva în limba proprie, atât în școlile de stat, fundaționale și comunale, ca și în cele confesionale.

Rușii amenință. Ocupându-se cu sentința adusă din partea tribunalului reg. din Sighetul Marmației în procesul Ruțenilor, ziarul *«Svet»* din Petersburg scrie următoarele: «Sentința din Sighetul Marmației a înplinit toate aşteptările dictatorului Tisza. Această sentință nedreaptă și revoltătoare este o rușine pentru justiția maghiară, care se află sub influența administrației. Toate națiunile subjugate de Maghiari, fiind de acord asupra acestui proces, și-au trimis cei mai buni avocați la Sighetul Marmației, spre a apăra cauza Ruțenilor. Această sentință monstruoasă indică, la ce ne putem aștepta din partea guvernului ungar. Sugrumearea dreptului și a devărului va provoca o izbitură generală în favoarea politicii de violență, astfel, că guvernul Tisza nu va mai fi în stare să se mențină. Această politică a provocat și atentatul dela Debrețin. Ea va mai provoca și alte acte de terorism în toate provinciile acelei monarhii compusă din petece. Astfel sentința din Sighetul Marmației va avea totuși un folos, întrucât ea înseamnă începutul descompunerii Austro-Ungariei, care a fost salvată la 1849 de Rusia... Va să zică, amenință Rușii, recunoscând totodată, că atentatul dela Debrețin ei l'au pus la cale!

Chestia română în dietă.

(Urmare.)

Aceasta a fost ceea ce am voit să spun asupra tratativelor formale. Ce privește tratativele de acum, pot spune, că acestea au început pe o bază mult mai pozitivă și au fost mult mai intense decât cele precedente, iar aceasta pentru că a limine, de la primul primelor tratative din prim-ministrul mi-a acceptat propunerea, ca a limine să excludem interesele personale și de partid. (Vii aprobări în dreapta). Tratativele au fost reluate din punctul de vedere curat al interesului public cu deplină obiectivitate. Din punct de vedere principiilor am luat apărarea intereselor țării și ale popoarelor nemaghiare din interiorul ei. În această privință, on. cameră, de asemenea am luat în serios, după înțelegerea în partid, acele propozitii, cari le-am prezentat lui prim-ministrul. Dl ministrul președinte a răspuns și întreg cursul tratativelor l'a adus la cunoștință onor. cameră cu stătă precizuire, atâtă lcoalitate și sinceritate, încât eu care am fost membru al comisiunii care a tratat, numai atât pot constata, că răspunsul dlui prim-ministru învederează pe deplin starea de fapt și eu numai de aceea am luat cuvântul, ca să se poată orienta onor. cameră și asupra pașilor făcuți din partea noastră, ca să se vadă icoana întreagă și fidelă. În această privință imi cer voie, onor. cameră, să cetești acele propozitii, cari noi ne-am luat întrăznea să le prezintăm lui ministrul președinte. (Sauzim! Cetește.)

1. Conform principiului libertății instrucțiunii să se recunoască dreptul și să se dea posibilitatea prin instituțiuni, ca poporul român în toate fazele instrucțiunii publice să se poată cultiva în limba proprie, atât în școlile de stat, fundaționale și comunale, ca și în cele confesionale.

2. Pentru realizarea libertății religioase și egalității confesionale de drept, să se asigure și să se respecte autonomia bisericiei gr.-or. atât pe teren bisericesc și școlar, cat și în afacerile fundaționale și interne și să se înfăptuiască și autonomia bisericii gr.-catalice. Să se execute art. XX de lege din 1848. Statul să pună la dispoziția ambelor biserici române în proporție cu sumele date celorlalte biserici, ajutoare pentru scopuri bisericesti și școlare.

Parohiile românești incorporate la episcopia de Hajdudorog, să se reincorporeze la mitropolia română gr.-cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

Rezolvirea acestor chestiuni se va face pe baza înțelegerei dintre capii bisericilor respective.

3. Să se asigure libertatea presei și să inceteze persecuarea, pentru motive politice, a produselor presei românești.

4. Pentru susținerea și dezvoltarea caracterului de rasă și etnic al poporului român, precum și pentru posibilitatea prospării sociale să se recunoască dreptul de convenire și întruire liberă.

5. Să se recunoască libertatea de organizație și acțiune a partidului național român, și să inceteze acele dispoziții administrative, care împiedecă libertatea de organizație și acțiune a partidului.

6. În părțile locuite în masă compacte de Români să se administreze în limba românească și să se introducă în acele ținuturi și în viața administrativă pe cale instituțională limba românească.

7. Unde românii locuiesc în masă compacte, să se introducă limba românească pe cale instituțională la tribunale și judecătorii, să se primească pe judecători și acțele românești, protocolul cu România să se ia românește și hotărârile judecătoriei să se emite în această limbă. Emisiunile judecătorilor superioare de asemenea să se emită în această limbă. Emisiunile judecătorilor superioare de asemenea să se dea în traducere românească autentică.

8. Statul să împărtășească tinuturile românești cu acel sprijin economic, care îl primesc și celelalte ținuturi și să dea tuturor instituțiunilor românești ajutor proporțional cu acel care îl primesc celelalte instituții neromânești. Să creeze în părțile locuite în masă compacte de Români școli economice, industriale și comerciale cu limba de propunere românească și să ajuteze cu bunăvoie toate instituțiunile românești similare, precum și diferențe străduințe economice.

9. Statul să inceteze acțiunea de colonizare îndreptată contra Românilor și proprietățile erariale să le vândă succesiv agricultorilor din acele locuri. Pădurile erariale să fie administrate numai din interes economic, ci și social. Să se creeze instituții de stat corăspunzătoare în părțile locuite de Români și mai ales să se ia seama interesului economic al acestora.

10. Pentru participarea Românilor la activitatea administrativă și judiciară a statului, precum și pentru validarea principiului ca poporul român să fie administrat de fi și d'n sănul său, să se asigure pe cale instituțională, ca atât pe teren administrativ cat și judiciar, mai departe în funcțiunile de stat, în părțile locuite în masă compacte de Români, să se numească funcționari români și în lipsa acestora numai de aceia, cari vor dovedi în față unei comisiuni trimise în scopul acesta, că posed limba românească în grai viu și în serios. (Mișcare la stânga. Să auzim!)

11. Să se asigure în mod permanent afirmarea politică a națiunii române, precum și influența ei.

Înțând această țintă înaintea ochilor, să se facă și reforma electorală. Partidul național român a adoptat baza sufragiului universal, secret și exerciabil după comune. Întrucât însă acest postul nu se poate realiza în imprejurările politice date, să se facă o reformă electorală, a procedurei electorale, a împărtășirii circumscriptiilor și a judecăturii asupra alegătorilor, și să conțină astfel de dispoziții, cari să asigure în mod cuvenit și permanent că din deputații trimiși în camera Ungariei a 6-a parte să fie Români*. (Mișcare pe bâncile din stânga).

On. cameră! Am motivat în mod amănuntit acest punct de vedere principiul al nostru, prin exemple practice și concrete am înzis să ni-l clarificăm și am făcut tot posibilul pentru aplanarea divergențelor ce există între punctul nostru de vedere și între cel al lui prim-ministrul; e însă regretabil, că aceasta n'a reușit. Cine compară aceste puncte ale noastre cu declarațiile lui prim-ministrul făcute aici în cameră, ușor se poate convinge că între noi și dl prim-ministrul nu s'a făcut nici o înțelegere, iar dacă totuș dl prim-ministrul a făcut declarații referitoare la promovarea intereselor culturale și economice ale popoarelor nemaghiare din țară, în tot cazul noi le luăm acestea cu mulțumire și bucurie la cunoștință, mai ales fiindcă acest fapt înțelegează în mod binefacător numai asupra poporului nostru a Românilor, ci asupra tuturor naționalităților d'n țară, deoarece noi totdeauna am stat pe punctul de vedere că în baza egalei îndreptășiri toate naționalitățile să fie tratate la fel. Divergența ce există între punctul nostru de vedere și între cel al lui prim-ministrul, explică presupușcarea pe care comitetul partidului național român a adus-o și a primit-o la ședința dela 17 a lunei trecute, iar fiindcă aș vrea ca on. cameră să cunoască această declaratie, aș cum ea s'a făcut, îmi permit să cetești această rezoluție nevoită în unanimitate:

(Aici oratorul dă cetește cunoștei Rezoluții dela 17 Februarie n. a comitetului național.)

On. cameră! E evidentă divergența ce există între punctul de vedere principiul al partidului nostru și între cel al lui prim-ministrul. Cu toate acestea mai ales din băncile opoziționale și din partea on. colegii o-

pozitionali în continuu ni se aducea acuza (Sgomot în stânga. S'auzim! S'auzim! în dreapta) că în această chestie s'a făcut înțelegere secretă, pact secret. (S'auzim! S'auzim în dreapta). Eu sunt de credință, că atari acuze lipsite de orice temei strică numai chestiei și ideii păcii în viitor. (Aprobări).

Această chestiune, onor, cameră, astfel se prezintă astăzi, că toți politicianii și bărbății de stat maghiari, precum și toate partidele politice ar avea cea dintâi și cea mai sfântă datorință să constată odată hotărât: oare poporul maghiar și românește au interese comune și dacă acestea le-au stabilit, stunci să tragă consecvențele. Dar să stabiliească numai în principiu că sunt interese comune și să nu se tragă consecvențele, ori să nu se facă nimic nici pe cale oficială, nici culturală ca să progreseze în totă privință interesele culturale și economice ale tuturor naționalităților nemaghiare din țară, — cred că e un joc politic frivol.

Doar noi nu dorim să rezolvăm chestiunea de naționalitate în contra maghiarilor și în detrimentul țării, ci împreună cu Maghiarii spre promovarea intereselor și întărirea țării. (Aprobări la dreapta și mijloc). În această privință am firma convingere, că trebuie numai bunăvoiță și încredere reciprocă, ca să ajungem aceste două scopuri însemnate, sfinte. Dacă se potrivește undeva și se poate aplica proverbul latin „Concordia parvae res crescunt, discordia maxima dilabuntur”, atunci numai în cazul de față s-ar putea. (Aprobări la mijloc). Si noi nu facem alta, decât că ne nizuim să creăm în spirit constitucional și luptând cu mijloace legale o armonie pentru asigurarea existenței naționale a poporului român — între aceste interese și cerințele neconditionate ale integrității teritoriale a statului maghiar și suveranitatea politică. (Aprobări la dreapta).

Eu cred că, când e vorba de rezolvarea unor chestiuni reale și practice, nu trebuie să pierdem multă vreme cu concepțiile teoretice, pentru că vremea trece și se poate că în viitor vor urma evenimente istorice, care pe noi ne vor afla și atunci divizați în astfel de stări de regretat. Dacă ar veni aceasta, vă asigur, st. deputat, că răspunderea nu cade pe noi, ci pe st. politiciani maghiari. (Sgomot în stânga. Géza Polonyi: Aci amenință! Sgomot la stânga. Președintele: Rog pe deputatul Béla Kun să nu conturbe pe orator).

Noi am făcut tot ce ne-a stat în putință și vom face și în viitor pentru crearea și realizarea păcii, dar săptămână bunăvoiță nu numai dela partidele politice, ci și dela societatea maghiară să nu aducă în decursul tratativelor de pace astfel de acuze, care însălbătăcesc situația. (Aşa-i! Adevărat — la mijloc). Pentru că în cele din urmă așa a voit și dispus Dumnezeu, ca să trăim și să murim aiș, și noi nu contra intereselor maghiare și nu în detrimentul statului maghiar, cum am zis și mai înainte, ci pentru progresul și întărirea statului maghiar vrem să creăm acea înțelegere frățescă și pașnică, de care țara mai ales în imprejurările politice actuale are mare trebuință. (Aprobări la dreapta).

On, cameră! Dați-mi vă să fac reflexii în cătavă cuvinte, la discursul și proiectul de rezoluție de ieri ale colegului Elemér Jakabffy.

Am tot respectul pentru declarația st. coleg, că trebuie indemnătă guvernul să promoveze interesele culturale și economice ale tuturor naționalităților din țară. Dar noi avem convingerea firmă, onor, cameră, că până când nu vom avea instituții politice pentru asigurarea intereselor, și până când prin instituțiile noastre politice nu va fi asigurată astăzi o politică națională, până atunci aceea nu poate fi o deslegare. Pentru că poate fi astăzi un guvern binevoitor, care întrădevăr să sprijinească interesele culturale și economice spre mulțimirea naționalităților, însă neavând garanții politice poate veni un alt guvern care să urmeze cu totul altă politică. Lăsând la o parte acestea ar fi loial și demn, ca naționalitatele din țară care formează jumătate din întreaga populație și care au păzit și păzesc țara la periferiile cele mai expuse, să exercite drepturile care li se evin, în proporție cu situația numerică și progresele culturale și economice.

Eu, on, cameră, am convingerea că fericirea țării și dezvoltarea ei în sens democratic, sunt absolut imposibile, până când nenorocita chestiune de naționalitate nu va fi rezolvată.

Am văzut doar și în trecentul apropiat când guvernul coaliționist a venit cu măsură legalizată, că trebuie să introducă sufragiu universal, — dar nu l'a introdus, nu l'a făcut. Și pentru ce? Pentru că nu a fost rezolvată chestiunea de naționalitate, să a temut de un pericol din partea naționalităților. Guvernul de acum de asemenea a făcut o lege electorală reacționară. (S. Bakony: Astăzi adevărat, dar năști luptat împotriva ei. Contraziceri.) A făcut-o așa, pen-

tru că a temut supremăția maghiară, nu a rezolvat chestiunea de naționalitate, să a temut de un pericol din partea naționalităților, care din nou a ieșit la suprafață cu atât mai vărsos, că să a ridicat acuza din partea opozitiei că noi am și fost privilegiati cu noua lege electorală, deși cum să a deaderit vom avea 20—22 de circumscripții în loc de 43. (Mîscare. L. Holló: Deja o știn! Conte Tisza: Am spus-o și eu! Conte Apponyi: Să auzim, să auzim! Președintele: Rog pe deputat Béla Kun să nu conturbe pe orator).

In ceea ce privește proiectul de rezoluție al antevorbitorului meu, și contribui și eu la acela, dacă s-ar fi exprimat mai clar, ce înțelege sub stat maghiar unitar. Dacă sub stat unitar înțelege, că toate naționalitățile din acest stat pe ori ce cale ori cu buna ori cu puterea să se conțină pe rasa maghiară (Mîscare), despre o astfel de unitate nu se poate vorbi.

Dacă sub unitate se înțelege unitate de limbă, ceea ce e o utopie, care însă vreau să introducă, atunci noi nu primim această idee, — deoarece natural că nu vom să ne sinuindem, — pentru că vrem să trăim și să ne dezvoltăm în această țară, să cum să stăm între hotare. Dar ceea ce ne-a dat D-zeu: conștiință națională, individualitate națională, alipirea la religiune, acestea le păzim, nu putem renunța la ele și ori cum să sili să conducă politica în Ungaria în această direcție, vor lucra nu numai contra intereselor popoarelor nemaghiare, ci și contra însuș poporului maghiar, pentru că sunt convins, că șovinismul e în contra intereselor poporului maghiar. (S. Bakonyi: Dar și șovinismul dvoastră! Géza Po'ónyi: Și șovinismul românesc!)

Binevoiți a-mi permite acum, ea în numele partidului meu și față de proiectul de rezoluție prezentat de colegul Elemér Jakabffy, să prezint un proiect de rezoluție deosebit. Acesta e următorul:

„Proiect de rezoluție. După ce sistemul de guvernament susținut în timpul celor din urmă patru decenii, are credință fatală că Ungaria numai astfel poate dăinui, dacă toate naționalitățile contopindu-se în rasa maghiară vor forma o națiune unitară compactă în limbă și sentimente de răsă — e în contradicție cu istoria milenară a acelei Ungarie, pe care însuș întemeietorul și primul ei rege Sfântul Ștefan a recunoscut-o de țară poliglotă, și ca atare a ținut piept în decurs de o mie de ani tuturor răsboiilor interne și externe, dând dovadă nelndoioasă, că întrădevăr nu a fost avizată la nici un fel de garanție artificială pentru existență și mai puțin chiar la astfel de garanții contrare scopului, cum e încercarea de a contopi rasile artificiale, care are un singur rezultat, adecă acea desbinare, care împarte popoarele de sub coroana Sfântului Ștefan în două tabere inimice: guvernul să fie îndrumat să inaugureze deschis și fără nici o rezervă, chiar în interesul consolidării interne a țării, o politică de stat care să armonizeze condițiile de unitate politică a țării, cu condițiile de viață națională a popoarelor ei.”

Rog să fie primit proiectul meu de rezoluție.

Ia cuvântul imediat contele Ștefan Tisza, ministru-potrivitor, și dă următorul răspuns:

„On, cameră! Nu am intenție să mă ocup în stadiul actual al desbaterii cu meritul chestiei dela ordinea de zi. Imrezervă dreptul, să iau cuvântul mai târziu. Împlinesc însă o datorie, dacă voi întregi discursul antevorbitor prin unele lămuriri. Voi face aceasta condus exclusiv de străduință, ca opinia publică să fie deplină în clar cu toate amănuntele acestei chestii. (Aprobări VII în dreapta). După fiecare convorbire avută, mi-am rezumat la sfârșit, în scris, punctul meu de vedere și l-am dat domnilor respectivi, pentru că să evit orice nelțelgere.

Cred a face un serviciu pentru deplina limpezire și pentru judecata corectă a chestiei, dacă voi ceta răspunsul, care l-am dat în April, anul trecut, la promemoriul, care mi l-au prezentat domnișorii și care a fost ceta mai năște de către domnul deputat. Ca o reasumare a acelor vorbiri — pe atunci nu eram încă în situație responsabilă, și astfel am rezumat numai punctul meu de vedere individual — am fixat punctul meu de vedere în următoarele (cetește):

„Ad 1. Legea garantă că România deplinește libertate pentru ridicarea de școli poporale și medii cu limba de instrucție românească, iar statul să sprijini în exercitarea acestor drepturi a lor cu considerabile jerife materiale (congruă profesorilor și a invățătorilor). Înstrucția universitară trebuie să fie însă de stat și unitară, iar limba de propunere la universitate poate fi iarăși numai cu instrucție de stat, numai cea maghiară. După stabilirea unor relații deplin bune, voi admite cu placere ca atât la universități cat și în școlile medii cu limba de instrucție maghiară, limbiile non-maghiare ale țării să fie instruite mai

intens decât până acum, iar copiii cu buza nemaghiare care cercetează școlile cu limba de instrucție maghiară să primească o instrucție în religie în limba lor prin catchetă sau profesori de religie proprii.

Ad 2. Autonomia bisericii românești greco-orientale, garantată prin lege, dorește să o respecte fiecare, iar dacă s-au ivit unele doleanțe concrete în privința aceasta, remedierea lor în baza legii, a dreptului și a bunăvoiței nu poate întâmpina dificultăți. Aceste sunt chestii administrative concrete, care trebuie examineate din caz în caz. Din punct de vedere al statului nu există dificultăți, ca deodată cu autonomia bisericii romano-catolice, biserică românească greco-catolică să primaască o autonomie deosebită. Articolul de lege XX din 1848 nu dispune sprijinirea bisericilor după o cheie unitară, ci numai în măsură cerințelor juste. În baza aceasta se aplică gradat legea privitor la toate confesiunile, și în baza aceasta se urează treptat sprijinul de stat pentru biserică română greco-orientală. Eu doresc forte mult progresarea mai departe pe acest teren, așa de pildă în chestia cvințenelor preoților cu evaluație inferioară, dar în toz casul această largire depinde dela gradul dispoziției și a increderei reciproce. Episcopia de Hódudorogh a fost înființată cu scopuri curat defensive. Nimeni nu intenționează maghiarizarea parohiilor românești, iar dacă eventual au fost incorporate la episcopie și parohii românești, împotriva retrocedării acestora nu se poate ridica nici o obiecție. (Mîscare în stângă). Chestia aceasta trebuie rezolvată în baza unei examinări facute cu multă grije, iar apartinerea singuraticelor parohii se poate stabili numai după o cumpărare obiectivă a tuturor circumstanțelor apartinătoare. E însă o condiție inomisibilă, ca agitația ce se face acum trebuie să inceteze, căci manifestările poporației, inspirate de această agitație nu pot fi luate în considerare. (Aprobări în dreapta). De sine înțeles, că toate aceste probleme trebuie să se rezolve în baza tratativelor următoare.

Ad 3. În Ungaria pe terenul pressei săpănește aproape o desfrânare nelimitată. Indată ce va fi restabilit raportul bun, iar presa românească va inceta să agite împotriva unității statului și împotriva păcii între naționalități (?), vor inceta de sine foteles și toate procesele de presă.

Ad 4 și 5. Noi toti dorim o normare legislativă, liberală și dreptului de intrunire. După părerea mea, nu-i permis să impiedică pe cetățenii aparținători unei rase nemaghiare nici prin lege și nici, cătă vreme aceasta nu-i creașă, pe cale administrativă, ca ei să se grupeze pe bază națională, fără scopuri contra statului sau contra legilor.

Aceasta are valoare și pentru formarea partidelor politice. După convingerea mea, meninerea unui partid român deosebit nu numai că e superflus după ce inceta divergențele politice existente, ci, provocând deja existența unui astfel de partid neîncredere, e pagubitoare, ba chiar periculoasă din punct de vedere al apărării accentuatoare a intereselor Românilor și pentru cultivarea înțelegerii reciproce. Aceasta-i o chestie de oportunitate, asupra căreia au să hotărască însăși Români. Dreptul lor de a se organiza într'un partid aparte, după părerea mea, trebuie recunoscut (Aprobări în dreapta).

Ad 6 și 7. Pe terenul administrativ și justițiar, nu pot fi depășite cadrele fixe azi încă de lege. Astfel limba tuturor judecătorilor regești e cea ungurească, și tot așa privitor la limba administrativă acordată un teren pentru limbile nemaghiare numai disociațiile privitoare la limba proceselor verbale și de interrogare.

Nu numai caracterul unitar al statului, ci și considerații obiective pretind ca limba administratiei să fie cea ungurească. E corect și de dorit însă, nu numai din punct de vedere al unei administrații bune, ci și în interesul popoarelor nemaghiare, ca organele administrative, care sunt în atingere cu poporul, să cunoască cel puțin una din limbile întrebuiantă în ținuturile respective, iar actele oficiale trimise interesătorilor, care nu vorbesc ungurește, să li se explică în limba lor, cum de pildă și dispune aceasta de fapt, în aceasta sferă, procedura penală. Afara de aceasta s-ar putea da o ordinație, fără nici o teamă, prin care privitor la unele chestii de amănunte, cum de pildă la primirea documentelor slăturate la petiționi, publicul să fie crutat de vexătuni superfluie.

Ad 8. Statul dorește să dea un sprijin economic egal pe toate terenele, și întrucât atitudinea Romanilor nu dă nici un motiv de neîncredere, desigur e aplicat să sprijinească școlile economice, industriale și comerciale, precum și străduințele economice ale Romanilor.

Ad 9. Proprietățile de pământ, care se află păaa asum în mâini ungurești, trec rapid în mâiniile Romanilor. Dacă prin urmare, acțiunea de colonizare maghiară se străduiește ca proprietățile de pământ, care sunt

de vânzare, cel puțin în parte și ajung în mâini cumpărătorilor unguri, aceasta nu e maghiarizare, nu e respingerea Romanilor, ci din contră se face un serviciu marilor interești de echilibru între diferitele rase de popoare.

In acesta nu poate găsi niciun gramă sau un atac. Colonizarea ar fi agresivă, dacă pământul ar fi căștigat dela Români și s-ar da Ungurilor, aceasta însă nu se întâmplă și de sigur nu se va întâmpla niciodată în viitor.

Administrarea pădurilor se face în întregă țară, în baza unor principii egale, fără nici o considerație față de vre-o naționalitate. E de dorit ca interesele silviculturei să fie aduse în conglăsuire cu interesele economice mici, care locuiesc în ținuturile respective. Dorința după investiții de stat și o promovare mai efectivă a interesele economice din acele ținuturi, în care locuiesc Români, desigur se va realiza deplin. Indată vor dispărea motivele neîncrederei politice.

Ad 10. Noi nu putem face la completarea funcțiunilor o deosebire între Maghiari și cetățenii cu buza nemaghiare. Dar e de dorit ca a) inteligențialii români să ia parte la completarea funcțiunilor publice într-un raport corăspunzător numărului și valorii lor; b) ca funcționarii care vin în atingere cu poporul să cunoască limba acestuia, ca poporul să se poată înțelege cu funcționarii săi fără ajutorul unui tălmaciu. (Aprobări VII în dreapta și în centru).

Pentru că să putem atinge această țintă de mare importanță și din punctul de vedere al poporului românesc, înainte de toate e inomisibil, ca să inceteze atitudinea neîncrătoare, refuzătoare, și ostilă a celei mai mari părți a inteligențialilor români, iar ca guvernul să maghiarizeze să nu vadă dușmani în ei sau să numai contrari. Dacă va inceta aceasta, România se vor putea valida mai intens în funcțiunile publice; iminentă statistică a administrației, precum și instruirea limbilor nemaghiare în școlile medii ungurești vor face să dispară și cele din urmă dificultăți.

Ad 11. Legea electorală tratează pe toti cetățenii țării după aceeași măsură, fără deosebire de naționalitate și le asigură Romanilor dreptul electoral într-un grad corăspunzător proporției lor de puteri. În urma deosebirii ce rezultă din proporția puterilor economice și mai cu seamă culturale, această măsură ezi încă nu congruează cu proporția numerică dintre popoare. Ea se va imbunătăti însă automat, când multimea Romanilor va atinge gradul mijlociu de cultură. România dovedește deja acum, mai cu seamă în Ardeal, progresul înaintat pe terenul validității politice și ei vor forma în multe circumscripții majoritatea alegătorilor.

Aici notez, că privitor la acest din urmă punct mă aflat pe atunci în rătăcire. În acel timp — era în April — încă nu putem avea o privire îndestulitoare asupra esoperării legii electorale în privința aceasta și a rezultatelor ei, care — după cum o știm acum deja cu toții și după cum am fost în situație astăzi sămănu să fac atenție pe domnii respectivi — de fapt au limitat și mai mult validi tare momentană a Romanilor, decum credeam în anul trecut, așa că de o înaintare progresată a Românilor mai cu seamă în Ardeal nu poate fi vorba. Făcând o paralelă între aceste observări ale mele facute în April la începutul tratativelor și între cele care le-am cunoscut în cursul răspunsului meu dat la interpellări, putem constata două lucruri. Înălță că încă atunci am stabilit și am precizat cele mai principale puncte de vedere principale, în jurul căror să a înălțat schimbul de vederi, și că între primul și al doilea act nu e nici o abatere esențială. A două oră, că domnii care urmează schimbul de vederi cu mine din înălțarea partidului național român, au fost în clar încă în primăvara anului 1913 asupra cadrelor concepției mele și ce pot speră dela mine. Că cu toate acestea ei au căutat înțelegerea cu temeinicie adâncă, dovedește în tot cazul moderarea punctului lor de vedere, ceea ce trebuie să o constatăm cu oarecare bucurie și multămire. (Așa e în stânga.) Regret foarte mult, că domnii nu au mers și mai departe, că nu ne-a succeso să eliminăm deplin divergențele adânci, care încă mai există și azi între noi. Dar pot constata cu multămire, că aceste divergențe au slabit și a urmat o proprie era, că direcț

mijlocii mai puțin bune, am voi să-i conștiuție dispozițiile, cari până acum au împediat lărgirea dreptului de exproprie, și au împediat lărgirea dreptului electoral. Se va da prin aceasta guvernului putință, de a cumpăra pământul dela marii proprietari spre a-l împărți tăraniilor, și de a introduce reformele electorale reclamate de interesele sociale ale țării. Noua lege electorală a României va fi pusă pe bazele reprezentanților și a minorităților. Alegerile pentru constituantă se vor face în Aprilie.

In acest punct de vedere trebuie să ne întâlnim, căci aci pot găsi domnii deputați acelle exigențe ale dezvoltării economice, culturale, limbistică și etnografice, cari ei le pretind cu drept. (Aprobări în dreapta) Domnul deputat a spus mai departe, că nu e suficient numai sprințul cultural și economic, ci e necesară încă validarea politică și garantarea ei. Aceasta validare politică o putem găsi în egală indrepărtire, care îmbrăcă cu drepturi egale pe toți cetățenii țării fără deosebire de limbă, rasă și origine. (Aprobări în dreapta) Iar garanțiiile le avem, aducând ei dorințele lor juste în ceea ce privind naționalitatea ungară unitară și cu condițiile de existență ale statului ungar, creat de naționalitatea unitară ungară. (Aprobări vii în dreapta.)

Pe acest teren trebuie să ne întâlnim. Pe acest teren așteptăm de la domnii deputați că în interesul poporului lor nu vor întârzi, să tragă o punte peste abisul ce ne desparte încă. (Aprobări vii și indelungate în dreapta.)

(Va urma).

Colecta pentru rezidirea seminarului.

Continuăm cu publicarea colecțelor deschise în arhidieceză pentru adunarea de oferte benevoile pe seama seminarului «Andreian» din Sibiu, supus reedificării.

Colecta preotării din tractul Câmpeni, intrată la consistoriu, a dat următorul rezultat:

	Cor.
1. Romul Furdui, protopr.	200—
2. Nicolau Candrea, par., Neagra de jos	500—
3. Constantin Cotișel par., Certege	200—
4. Demetru Goia, par., Sohodolsat	150—
5. Nicolau Onet, par., Peleș	120—
6. Teodor Popa, par., Lăzești . . .	100—
7. Grigoriu Nicola, paroh, Vidra medie	100—
8. Traian Costea, par., Gărdă de sus	100—
9. Iosif Trifa, par., Vidra de sus	100—
10. Ioan Todea, par., Albac	100—
11. Ioan Nicola, par., Arada	100—
12. Ioan Todea, par., Lăpuș	100—
13. Ioan Gligor, par., Ponorel	100—
14. Ioan Şoțan, par., Valea verde	100—
15. Simeon Morean, paroh, Gărdă de jos	100—
16. George Serob, par., Secătura	100—
17. Traian Banciu, paroh, Vidra de jos	100—
18. Mihail Iancu, par., Suprapetri	100—
19. Iosif Nicoară, capelan, Arada	100—

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Dicta ungară. Mercuri s'a continuat în dictă discuția asupra vorbirei contelui Tisza, rostită în chestie română. A vorbit deputatul Richter János, pentru primirea proiectului de rezoluție al lui Iakabffy, apoi contele Bethlen Andráš, care a criticat procedura guvernului, dovedind multă orientare în trecutul Românilor, și Slovacul Iuriga, care a luat la cunoștință răspunsul ministrului-potrivitor. Eri, Jo, a vorbit deputatul Sághy Gyula, alăturându-se la părerei lui Apponyi, apoi vicarul Vasile Mangra și fostul ministru Berzevitzky, ambii pentru primirea rezoluției. Discuția se continuă și astăzi.

România.

Lucrările parlamentului român. Camera română și-a ales președinte pe domnul Ferechide, iar senatul pe domnul Missir. Atât în cameră, cât și la senat, se discută proiectul de adresă, apoi va urma legea organică a nouului teritor român, bugetul, și la urmă propunerea făcută în ședința de Luni, atât în cameră, cât și la senat, din inițiativă parlamentară, pentru revisuirea constituției. După acceptarea propunerii de revisuire, parlamentul va fi disolvat, și se vor face alegeri, pentru parlamentul convocat anume pentru modificarea articolilor din constituție, cari nu mai corespund spiritului vremii. Se vor schimba din con-

stituție dispozițiile, cari până acum au împediat lărgirea dreptului de exproprie, și au împediat lărgirea dreptului electoral. Se va da prin aceasta guvernului putință, de a cumpăra pământul dela marii proprietari spre a-l împărți tăraniilor, și de a introduce reformele electorale reclamate de interesele sociale ale țării. Noua lege electorală a României va fi pusă pe bazele reprezentanților și a minorităților. Alegerile pentru constituantă se vor face în Aprilie.

Străinătate.

Guvernul francez pentru pace. Ministrul președintă francez, demnul Doumergue, a făcut interesante declarații în cameră, cu ccașinarea desbaterei bugetului ministrului de externe. A spus, că Franția va proceda și în viitor în deplină înțelegere cu prietenii și aliații ei (Anglia și Rusia), în toate chestiile, pentru că numai să se poată menține echilibrul european și pacea. În dependența Albaniei trebuie susținută, și Franția va contribui cu tot sprințul la pacificarea poporației din acest stat nou. A adus apoi elegii Monahului nostru pentru stăruințele puse într-o menținerea păcii, și a lăudat multă atitudinea calmă și înțeleaptă a României, care a fost factor însemnat la legarea păcii în Balcani. Franția își croește toate acțiunile în spirit pacific, și poate constața, că dorința de a fi menținută pacea, e prețuită în creștere. E de sperat, că pacea va invinge machinația celor ce lucră împotriva ei. Franția dorește pacea în modul cel mai hotărât.

„Lumina“.

Raportul direcționii institutului de credit și economi "Lumina" din Sibiu, către adunarea generală a institutului, convocată pe 25 Martie n. c. la Sibiu, este următorul:

Onorată adunare generală!

Direcționă institutului nostru s'a mărit și în anul trecut la cadrele unei a trei-vîțăi mai reduse, dictată de situația finanțiară generală și de criza economică, care a pus la grea probă mai ales institutul înțeleptă și fără rezerve.

Prevederile noastre de a rămâne pe lângă plasările și afacerile din trecut s'au dovedit corecte, — și poate chiar acestei împrejurări avem să-mi mulțumim că depozitul noștru ne-a rămas credincios pe tot timpul de criză și nu au dat asalt prin ridicarea depunerilor, cum s'a petrecut la alte institute.

Față cu clientela noastră am observat o procedură altruistă și cruțătoare, nu am profitat de strămoșarea debitorilor, ruică și am creat perplexitate și mai ales am crutat pe restanțieri de spesele de proces în aşteptarea unor zile mai bune.

Inventarizarea valorilor și activelor o am făcut cu toată rigoare, ca orice institut ce se respectă și ține la reputația și soliditatea sa.

In același timp am amortizat pierderea de curs la valorile noastre cu peste 6000 cor. și am amortizat toate spesele de fondare. Așa se explică, că venitul curat trece cu puțin suma realizată anul trecut.

Bilanțul l-am supus revizunei revizorului exort al "Solidarității" împreună cu toate cărțile, și s'a găsit în ordine.

In decursul anului am făcut controlul cuvenit de la Centrală, la filiale și la agenții mai principale, și am dispus să se revideze și cărțile la instituție "Raiffeisen", cu care stăm în legătură de reescont.

In statul personal nu s'a făcut în decursul anului nici o schimbare.

In temeiul statutelor se vor sorta și acum doi membri ai direcționiei și onorata adunare generală va avea să-i realește, eventual să aleagă alti doi membri noi în direcționie.

Premise aceste propunem:

a) Să se examineze bilanțul și să se dea direcționei și comitetului de supraveghiere absolutorul;

b) Să incuviințați ca venitul curat de cor. 53,794 21 bani să se imparte astfel:

5% Dividendă acționarilor cor. 30.000.

45% Fondul cultural cor. 10,707.39

30% Fondul de rezervă cor. 7,138.26

15% Tantieme 3,569.18.

8% Fondul de pensiuni cor. 1903.54.

2% La dispoziția direcționiei cor. 475.89

cor. 53,794 21.

c) Să alegeti 2 membri în direcționie pe un nou period pe 5 ani;

d) Să pertractați propunerile independente ce se vor fi prezentat direcționiei, eventual raportul direcționiei despre afaceri ce se vor fi petrecut în timpul dela ședință plenară până la adunarea generală.

Sibiu, din ședință plenară ținută la 2 Februarie 1914.

Nicolae Ivan Pantaleon Lucuța
president director exec.

NOUTĂȚI.

Manifestație pentru Oct. Goga. Ziariul "Viitorul" din București scrie următoarele în numărul de azi: De cate ori se reprezintă "Domnul Notar" publicul spectator dela teatrul național face călduroase manifestații de simpatie autorului piesei, Oct. Goga. Aseară, (Luni), aceste probe de simpatie și admiratie au avut un caracter deosebit. După fiecare act publicul din sală a cântat "La Arme" și "Deșteaptă-te Române", aplaudând cu un entuziasm de nedescris. În timpul reprezentării s'a oferit lui Goga o coroană de lauri, având pe panglicele tricolore inscripția "Poetului Asupriților". La esirea dela teatrul publicul a așteptat pe dl Goga, ducându-l pe brațe până la terasa Oteteleșeanu, unde dsa a oferit un banchet interpretilor "Domnului Notar".

+ Paul Mudrony, un fruntaș cu mare recercere, al Slovaciilor a decedat Luni în Turocz-Szent Márton, în etate de 79 ani. Slovacii perd în el un om luminat și un povățitor bun în afacerile publice. Fie-i tărâna usoară și memoria eternă.

pentru știință. Guvernul englez a încreștit să se plătească expediției Shackleton, care pleacă la polul antarctic, sumă de 10.000 funți sterling, sau 250 mii de coroane.

Darurile reginei Natalia. Văduva regină Natalia a dăruit universitatea din Belgrad moșia cu numele Maidan-Pec, moștenita dela fiul său regelui Alexandru. Moșia are o întindere de 11 mii hectare, în valoare de opt milioane dinari. Natalia afară de aceasta a dat muzeului național colecționea de arme a regilor Milan și Alexandru, iar Academia de știință i-a trimis biblioteca familiei Obrenović.

Serbarea gimnasticilor. Cercul gimnasticilor dela gimnasiul ung.-reg. de stat din Sibiu aranjază o serbare de gimnastică Dumineacă în 22 Martie n. la orele 6 sârbe, în sala de gimnastică de stat din loc. Programul e bogat și interesant. Prețul de intrare 1 coroană.

Urs în gară. Un oaspe rar s'a prezentat la stația căii ferate din Rodna veche. Într-o din nopti a intrat în gară un urs puternic, care a produs nu puțină spaimă între oamenii aflați acolo. Mai multe persoane au tras focuri asupra ursului, care speriat a luat-o îndărât spre pădurea mai sigură.

Scoala închisă. In urma unui ordin al ministrului de culte și instrucție publică din Rusia, s'a închis toate scoalele primare evreiești din Varsovia. Pașii întreprinși de evreiești în interesul revocării ordinului, n'au avut nici un rezultat favorabil.

Despre planul de învățământ la școală civilă de fete. Foia oficială a publicat în numărul său mai nou un ordin ministerial privitor la planul de învățământ în școală civilă de fete. În deosebi se scoate la iveală scopul, ce trebuie să urmărească aceste instituții, care să educe în legătură teoria culturală cu viața practică. Se cere ca obiectele de economia casei, de educație și de gimnastică să fie luate în seamă mai mult, decât până acum. La pregătirea bucătelor elevale, unde se poate, să învețe prin deprindere proprie arta aceasta. Într-o lăzărie strânsă să se propună mai intensiv limba germană.

Pictură biserică. Domnul Andrei Micu, fost elev și colaborator al pictorului profesor Smigelsky, după o praxă de cinci ani, studiind în Roma, și oferă comunităților bisericesti cunoștințele sale practice în arta bizantină. Locuiește în Sibiu, Weinanger gasse, numărul 3.

Capitala Albaniei. Un mare meeting s'a ținut în orașul Scutari. S'a hotărât, ca principalele Wilhelm de Wied să fie rugat să-și aleagă drept capitală și reședință orașul Scutari.

Din aerodromul dela Aspern. O mare nenorocire s'a petrecut Luni după ameazi în aerodromul dela Aspern. Locotenentul Eßner, dela regimentul 7 de infanterie, s'a ridicat cu un pasager pe un biplan sistem L-hoert și a căzut dela o înălțime considerabilă. Locotenentul a murit la moment; insotitorul său, sergentul Scheer, a mai trăit câteva minute, apoi a murit și el. Aviatica austriacă are până acum opt morți. Eßner fusese unul din cei mai buni piloți militari.

Față cu șase degete. În spitalul dela Macău a fost adusă o fetiță în etate de 4 luni, care sătă la mâni că și la picioare are cete șase degete. Părintii săi sunt oameni bine situați în comuna Nădlac, și doresc ca față să fie supusă unei operații.

La fondul Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea sodalilor (califelor) fără lucru al Reuniunii meseriașilor sibieni, au mai dăruit: Eugen Imbăruș, paroh (Ohaba), soția sa Maria n. Moldovan și copiii lor Pompliu și Hortensia, 1 cor. Ioan Bota, inv. (Cetea), 20 bani; Iosif Marcu jun., păstorisor, soția sa Ema și fiul lor Iosif, 60 bani; Oprea Olariu, inv. (Poplaca) și soția sa Maria, 40 bani; Ioan Ghîșă, paroh (Răchita) 50 bani; Ioan Paicu, inv. (Calbor) 1 cor. și Victor Tordășianu, prez. 10 bani.

Retragere. O dame cunoscută a societății din New York a dat în săptămâni acestea câteva serate splendide; în același timp însă a găsit un mijloc plin de tact și foarte cuvântios, prin care se arată că și ospitalitatea are marginile sale. Conform vechiului obicei, oaspeții plecau spre casă atunci când le venea la societatea, iar p'carea se facea de comun în zori de ziua. Astfel de petrecere interminabilă obosese, se înțelege, pe stăpâna casei, care avea să aștepte și să-si distreze invitații până la urmă. Dame din New York s'a ajutat în sfârșit așa, că la orele două după miezul nopții a cedrat orchestrelui să cante melodia "Home, sweet Home" (Casă, dulce casă), un cunoscut cântec de retragere, care spune că tot e mai bine în casa ta... Înoirea s'a introdus cu bucurie și în alte societăți.

Dreptul de a suera o piesă. Un judecător din capitala Irlandei a rostit zilele acesta o sentință interesantă. O persoană care a vătămat liniștea unei reprezentanții teatrale prin suerat și întrerupere sgomotoasă, era acuzată pentru

Nr. 117/1914.

(414) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Băcia, din protopresbiteratul Devei, devenită vacanță prin repausarea parohului George Gila se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt celea fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Reflectanții la acest post își vor trimite concursele cu observarea prescrișelor regulamentare subsemnatului oficiu și se vor prezenta cu prealabilă încuviințare în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în terminal indicat și în comună spre a cânta, predica, eventual liturgia.

Deva, la 18 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al tractului Deva în contelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Nr. 224/1914 Prot. (415) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școală confesională gr. ort. rom. din Alțina, protopresbiteral Agnita, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, cu următoarele emolumente:

1. 300 cor. salar din cassa bisericei, solvabil în rate trilunare. Restul se va căpăta dela stat, cum a beneficiat și fostul învățător.

2. Cvartir natural în edificiul școalei și lemnale necesare de foc. La alt cvartir sau relut de cvartir comuna nu se deobliga.

Invățătorul ales e obligat a cerceta biserică în Dumineci și sărbători și a cânta cu elevii la liturgie. Cei cu pregătire mai mare vor fi preferați.

Doritorii de a ocupa acest post să și aștearnă rugările ajustate cu documentele necesare la oficiul protopopești din Agnita în terminal susindicat și să se prezinte în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în biserică spre a și arăta desteritatea în cântări.

Agnita, 19 Februarie 1914.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Un ideal preparat de oleu de pește este cel ce s-a făcut renumit de aproape 4 decenii

Emulziunea Scott.

Substanțele fine a oleului de pește se disolva în Emulziunea Scott în picuri mărunti, de aceia nu rămâne indigestă nici de cel mai slab organism, așa că atât de bogată cum e în substanțe nutritoare, să consumă de întregul organism. Adăugând, că acest preparat este sănătos și dulce, este ușor de închipuit, că să ia bucuros de mic și mare. — Trebuie însă să fie Emulziunea Scott adeverătă.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți 50 fil. în mare poștele la Scott et Bowne Viena, VII. eu provocare la acest ziar și veți primi printre apotecă o sticlă de probă.

j) (417) 46—

Nr. 237/1914

(418) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Silea maghiară, cu filia Feisa, se organizează concurs, pe baza ordinului Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan Nr. 1112 bis. a. c. cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Sam. Wagner,**Atențiu!**

Doritorii de ași procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și uinelte agricole, mașini de lăună, piuă pentru abale (postav), tot soiul de motoare dela cel mai mic și pără la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Tresie, Chei pentru ziduri, toate fierariile trebuințioase la clădiri (edificări).

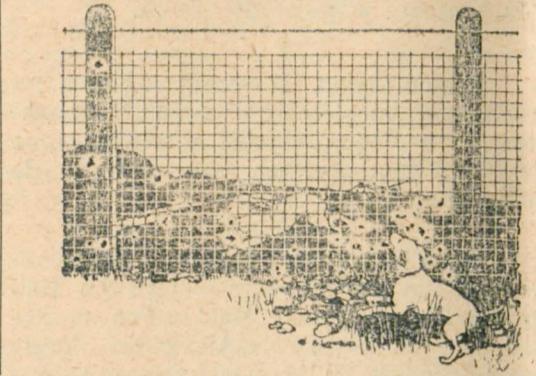
In bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași, fierari,

doritorii de a ocupa acest post au să-și aștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare în terminal susindicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta pe lângă restricțiile regulate în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, predica și oficia.

Cetatea de baltă, 1 Februarie 1914.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnava.

Nicolae Todoran
protopresbiteral.**Garduri colosal de ieftine.**

Invențiu sensațională.

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțunea neintreimătă a patentului Impletituri-Hungaria. Se face numai din sărăciu și suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 32 bani și mai mult. A se comanda la singurul fabrant:

Alexandru Hajdekker, Fabrică de grădini, impletituri și gard, de sărmă. Budapest VIII Üllöi-ut 48/92.

Serviciu ieftin, prompt și conștientios. Catalog ilustrat gratuit și franco. (387) 5-20

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiași și în dos, foile aurite, cu copii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimați evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copii **25 cor.**

**Pentru ceice
vin la Sibiu****AVIZ!****Pentru ceice
vin la Sibiu**Subscrisul aduce la cunoștință onoratului public,
din comunele din jurul Sibiului, că am preluat**Cârcima din Sibiu, Poarta Cisnădiei Nr. 3 fostă
mai nainte a lui Klein,**

și mă voi strădui în cea mai mare măsură a mulțumi pe toți, cari mă vor cerea. Îndeosebi sunt o seamă de oameni de ai noștri de prin comunele dimprejur, cari au o bună ocazie a trage la mine, când vin la Sibiu, fie singuri sau cu căruțele și cără cu vite.

Mâncări și beuturi bune, ieftine și curate.

Rugându-mă de binevoitorul sprijin, semnez

(409) 4-4

cu toată stima: **TRAIAN MARIAN.**

Sprijiniți comerciul român!

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabrie

se recomandă spre pregătirea clopotelor noi, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu usurnă în cruce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mantuie de crepare. Cu deosebite sunt recomandate

(416) 34-52

Clopotele găurile

o invenție proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai liniște, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de către clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru fabricarea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru prăjirea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de teace de metal. Prețuranturi ilustrate gratis.

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszeben, Târgul fâmului

— Nr. 1 —

tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificații obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc păńă nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelui obiect, cât și despre prețuri și condiții.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă.

(410) 2-52

Catalogul se trimit gratis și franco.

